

มาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ชื่อกระบวนการ การจัดการสิ่งปฏิกูล	รหัสกระบวนการ EHA 3002
		แก้ไขครั้งที่ 2 : กันยายน 2559
	ผู้จัดทำ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม	วันที่เริ่มใช้เอกสาร 1 ตุลาคม 2559
		จำนวนหน้า : 8 หน้า

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำกระบวนการจัดการสิ่งปฏิกูลไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันในการจัดการสิ่งปฏิกูลของท้องถิ่นให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะและเป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการใช้ประโยชน์จากสิ่งปฏิกูล

2. ขอบเขต

ครอบคลุมการดำเนินงานการจัดการสิ่งปฏิกูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่การผู้รับผิดชอบการจัดการสิ่งปฏิกูล สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูลภายในเขตพื้นที่ ประเมินความพร้อมและความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบสุข ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการเลือกแนวทางจัดบริการสุข ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลในเขตพื้นที่ กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ และค่าธรรมเนียมในการให้บริการสุข ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล การสุข ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล เฝ้าระวังการปนเปื้อน น้ำทิ้งและกากตะกอนก่อนปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อม ประเมินผลกระบวนการจัดบริการสุข ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล และพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพตามข้อกำหนดท้องถิ่นและมาตรฐานที่กำหนด

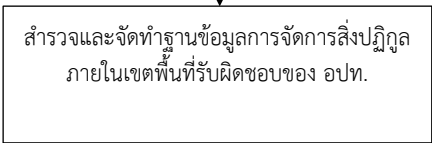
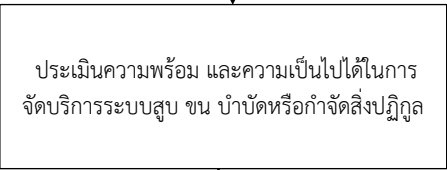
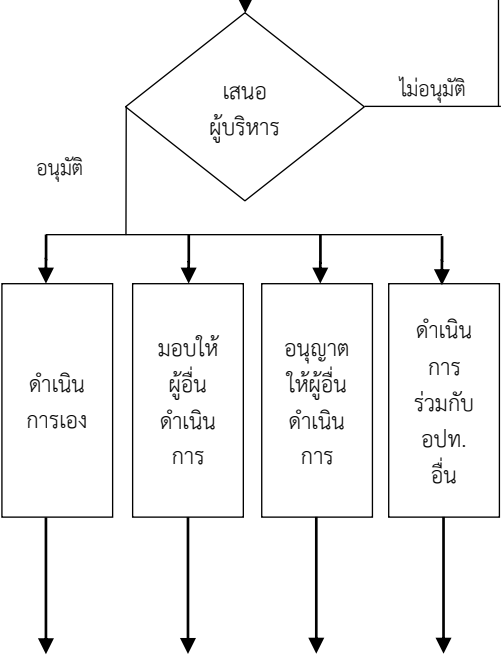
3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

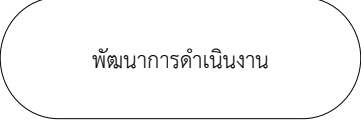
4. เอกสารอ้างอิง

1. กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ.2559.ราชกิจจานุเบกษา.เล่มที่ 133 ตอนที่ 86ก, หน้า 26-32.(ลงวันที่ 30 กันยายน 2559), 2559.
2. กรมอนามัย,สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม.คู่มือการจัดการสิ่งปฏิกูล(แบบครบวงจร).พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558.
3. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535.ราชกิจจานุเบกษา.เล่มที่ 109 ตอนที่ 38, หน้า 27-52. (ลงวันที่ 5 เมษายน 2535), 2535.

5. แผนภูมิการทำงาน

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
ระยะเตรียมการ					
1		7 วัน	1. มีความรู้ทางด้าน สาธารณสุข (อนามัย สิ่งแวดล้อม) หรือผ่านการ อบรมที่เกี่ยวกับการจัดการ สิ่งปฏิกูลหรือมีประสบการณ์ ในการทำงานอย่างน้อย 1 ปี 2. กำหนดหน้าที่ของ ผู้รับผิดชอบและคณะทำงาน	คำสั่งแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบหรือหนังสือ มอบหมายผู้รับผิดชอบ ที่มีคุณสมบัติตาม มาตรฐานคุณภาพงาน และคณะทำงาน	นายกเทศมนตรี
ระยะดำเนินการ					
2		30 วัน	ฐานข้อมูลครอบคลุม ประเด็น ดังนี้ 1. ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ 2. ปริมาณสิ่งปฏิกูลที่เกิดขึ้น 3. การให้บริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลใน ปัจจุบัน	ฐานข้อมูลการจัดการสิ่ง ปฏิกูลในเขตพื้นที่ รับผิดชอบของ อปท.	ผู้รับผิดชอบและ คณะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย
3		15 วัน	ประเมินความพร้อมและ ความเป็นไปได้ในการ จัดบริการระบบสุข ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล โดยใช้ข้อมูลจากการ วิเคราะห์สถานการณ์การ จัดการสิ่งปฏิกูล	เอกสารการประเมิน ความพร้อมและความเป็น ไปได้ในการ จัดบริการระบบสุข ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่ง ปฏิกูล	ผู้รับผิดชอบและ คณะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย
4		7 วัน	มีการเสนอรูปแบบการ จัดการสิ่งปฏิกูลตาม หลักเกณฑ์ มาตรฐาน และ กฎหมายกำหนด	รูปแบบการจัดการสิ่ง ปฏิกูลและข้อเสนอ แนวทางแต่ละรูปแบบ	ผู้รับผิดชอบและ คณะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
5		ไม่เกิน 120 วัน	1. กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์มาตรฐาน และวิธีการในการให้บริการสูบ ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และคำแนะนำของคณะกรรมการการสาธารณสุข ฉบับที่ 1/2545 เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 2. กำหนดค่าธรรมเนียมในการให้บริการสูบ ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลตามกฎหมายกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2559 และประกาศกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง	ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐาน และค่าธรรมเนียมการให้บริการสูบ ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย
6		ไม่เกิน 30 วัน	การสูบ ขน สิ่งปฏิกูล ต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือคำแนะนำของคณะกรรมการการสาธารณสุข ฉบับที่ 1/2545 เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535	เอกสารกำหนดมาตรฐานวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติในการสูบ ขน สิ่งปฏิกูล	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย
7		ไม่เกิน 30 วัน	การบำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นและตามมาตรฐานวิชาการ	เอกสารกำหนดมาตรฐานวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติในการบำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย
ระยะติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์					
8		ไม่เกิน 30 วัน	เฝ้าระวังการปนเปื้อนน้ำทิ้งและกากตะกอน โดยตรวจหาเชื้อแบคทีเรีย อีโคไล (Escherichia Coli Bacteria)	รายงานผลการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ	ผู้รับผิดชอบและคณะทำงานที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอน ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วันทำการ)	มาตรฐานคุณภาพงาน	ตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบ
9		7 วัน	ประเมินผลกระบวนการฯ โดยวิเคราะห์ประสิทธิภาพ การสุข ขน บำบัดหรือกำจัด สิ่งปฏิกูล	เอกสารผลการประเมิน กระบวนการจัดบริการ สุข ขน บำบัดหรือ กำจัดสิ่งปฏิกูล	ผู้รับผิดชอบและ คณะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย
11.		15 วัน	มีข้อเสนอการพัฒนาการ ดำเนินงานกระบวนการ จัดบริการสุข ขน บำบัดหรือ กำจัดสิ่งปฏิกูลให้มี ประสิทธิภาพ	เอกสารแนวทาง/ แผนงานการพัฒนาการ จัดบริการสุข ขน บำบัด หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล	ผู้รับผิดชอบและ คณะทำงานที่ ได้รับมอบหมาย

6. รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6.1 ระยะเตรียมการ

1. กำหนดผู้รับผิดชอบ

1.1 มีความรู้ทางด้านสาธารณสุข (อนามัยสิ่งแวดล้อม) หรือผ่านการอบรมที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมีประสบการณ์ในการทำงานการจัดการสิ่งปฏิกูลอย่างน้อย 1 ปี

1.2 กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและคณะทำงานในการดำเนินการจัดการสิ่งปฏิกูล

6.2 ระยะดำเนินการ

2. สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูล ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีความครอบคลุมในประเด็นต่างๆ โดยจัดทำเป็นฐานข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูล ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่

- ขนาดพื้นที่ขอบเขตที่รับผิดชอบ
- จำนวนหลังคาเรือนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ
- จำนวนอาคารที่พักอาศัยขนาดใหญ่
- จำนวนสถานประกอบการ
- จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์
- จำนวนประชากรทั้งหมด
- จำนวนเอกชนที่ดำเนินการสุขสิ่งปฏิกูลในพื้นที่

2.2 ปริมาณสิ่งปฏิกูลที่เกิดขึ้น (ข้อมูลจาก 2.1)

2.3 การให้บริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลในปัจจุบัน

- จำนวนรถสุขสิ่งปฏิกูล
- จำนวนสถานที่บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล
- รูปแบบการให้บริการสุข ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล

3. ประเมินความพร้อม และความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบสูบ ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล

นำข้อมูลที่ได้จากฐานข้อมูลมาวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรค เพื่อประเมินความพร้อม ขีดความสามารถศักยภาพทางด้านบุคลากร องค์ความรู้ งบประมาณ ตลอดจนความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ และบริบทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และความเป็นไปได้ในการจัดบริการระบบสูบ ขน บำบัดหรือกำจัดมูลสิ่งปฏิกูล

4. เสนอผู้บริหารตัดสินใจ

การตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่นในการจัดให้มีบริการระบบสูบ ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล อย่างถูกต้องตามหลักสุขภาพบาล โดยไม่เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อชุมชน ต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตัดสินใจเลือกแนวทางใดหนึ่งใน 4 แนวทาง ได้แก่

1. อปท. ดำเนินการเอง

2. อปท. มอบให้ผู้อื่นดำเนินการ ซึ่งมอบให้สถานประกอบการใดจัดการสิ่งปฏิกูลเองก็ได้ หรือจะจ้างให้บุคคลหรือเอกชนใดดำเนินการแทนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของราชการ ส่วนท้องถิ่นนั้น และต้องมีหนังสือมอบอำนาจจากราชการส่วนท้องถิ่น

3. อปท. อนุญาตให้เอกชนดำเนินการโดยทำเป็นธุรกิจ ต้องออกใบอนุญาตให้ผู้ประกอบการ ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นจะให้เอกชนที่ได้รับอนุญาตดำเนินการสูบ ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลโดยคิด ค่าบริการจากประชาชนได้ แต่ทั้งนี้เอกชนดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการสูบ ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลตามที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้กำหนดไว้ในข้อบัญญัตินั้น ซึ่งรวมถึงอัตราค่าบริการ ขึ้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่เอกชนนั้นพึงเรียกเก็บได้

4. ร่วมดำเนินการกับ อปท. อื่น ต้องจัดทำข้อตกลงการดำเนินการร่วมกัน (MOU)

5. กำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ และค่าธรรมเนียมในการให้บริการสูบ ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล

ราชการส่วนท้องถิ่นต้องออกข้อกำหนดท้องถิ่น เพื่อเป็นการกำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์ มาตรฐาน วิธีการ และค่าธรรมเนียมในการให้บริการเก็บ ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6. การสูบ ขน สิ่งปฏิกูล

การดำเนินการให้บริการสูบ ขน สิ่งปฏิกูล ต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือคำแนะนำ ของคณะกรรมการสาธารณสุข ฉบับที่ 1/2545 เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ดังนี้

6.1 คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ฉบับที่ 1/2545 เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลตาม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535

6.1.1 สุขลักษณะยานพาหนะ

- ส่วนของรถที่ใช้บรรจุสิ่งปฏิกูลต้องไม่รั่วซึม ปกปิดมิดชิดสามารถป้องกันกลิ่นและ สัตว์แมลงได้ มีอุปกรณ์หรือฝาปิด-เปิดถังที่สนิทอยู่ด้านบน และสามารถรับแรงดันจากการสูบสิ่งปฏิกูลได้

- ท่อหรือสายที่ใช้สูบสิ่งปฏิกูลต้องมีสภาพดี ไม่รั่วซึม

- มีปั๊มสูบสิ่งปฏิกูลชนิดเฮฟวี่ ดิวตี้ (heavy duty) ที่สามารถสูบของแข็งและมีการติดตั้ง มาตรฐานวัดปริมาณของสิ่งปฏิกูลด้วย ซึ่งอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี

- ตัวถังรถสูบสิ่งปฏิกูลต้องมีข้อความว่า “รถสูบสิ่งปฏิกูล” ชื่อบริษัทหรือเจ้าของกิจการ หมายเลขโทรศัพท์ และเลขทะเบียนใบอนุญาต (กรณีที่ต้องขอใบอนุญาตหลายท้องถิ่น ให้พิมพ์เฉพาะเลข

ทะเบียนใบแรก ส่วนใบอื่นๆ ให้เก็บสำเนาหลักฐานใบอนุญาตไว้ที่รถเพื่อการตรวจสอบด้วย) ที่ด้านข้างทั้ง 2 ด้านของตัวถังรถที่เห็นได้ชัดเจน และมีขนาดตัวอักษรไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร

6.1.2 การดำเนินการสูบล้างและชน

- ต้องมีอุปกรณ์ทำความสะอาดประจำรถ เช่น ถังใส่น้ำ ไม้กวาด น้ำยาฆ่าเชื้อโรค (เช่น น้ำยาไลโซล 2% เป็นต้น) และน้ำยาดับกลิ่น
- ต้องระบุแหล่งที่จะนำสิ่งปฏิกูลไป บำบัดและมีหลักฐานที่แสดงว่าได้รับ อนุญาตจาก เจ้าของสถานที่บำบัดนั้น เว้นแต่จะมีระบบบำบัดของตนเอง ทั้งนี้ ระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลจะต้องมีลักษณะตาม แบบที่กรมอนามัยกำหนด หรือแบบอื่นที่ กรมอนามัยให้การรับรอง
- กรณีที่มีสิ่งปฏิกูลหกเรี่ยราดให้ทำความสะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ แล้วทำความสะอาด ด้วยน้ำอีกครั้งหนึ่ง
- ทำความสะอาดท่อหรือสายดูดสิ่งปฏิกูลเมื่อใช้เสร็จแล้ว โดยการดูดน้ำสะอาดจากถัง และทำความสะอาด ด้านนอกของท่อหรือสายที่สัมผัสสิ่งปฏิกูลด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อด้วย
- รถสูบล้างสิ่งปฏิกูลที่ให้บริการแล้ว ต้องทำความสะอาดภายในตัวถังอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง และน้ำเสียที่เกิดจากการล้าง ต้องกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสีย หรือปล่อยลงสู่ลานทรายซึมชนิดร่องซึม โดยต้องอยู่ห่างจากแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ ไม่น้อยกว่า 30 เมตร

6.1.3 ผู้ปฏิบัติงาน

- ต้องได้รับการอบรมเกี่ยวกับ “สุขลักษณะของการจัดการสิ่งปฏิกูล” ตามที่ราชการ ส่วนท้องถิ่นกำหนด
 - ต้องสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล ได้แก่ เสื้อคลุม ถุงมือยางหนา ผ้ายางกันเปื้อน ผ้าปิดปาก ปิดจมูก และรองเท้าวางพื้นยางหุ้มแข้ง
 - มีการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยเฉพาะตรวจโรคระบบทางเดินอาหาร
- 6.2 จัดทำเอกสารกำหนดมาตรฐานวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติในการสูบ ขน สิ่งปฏิกูล
- 6.3 จัดทำข้อมูลสิ่งปฏิกูลที่สูบได้รายวัน

7. การบำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล

การดำเนินการให้บริการบำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล ต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือ คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ฉบับที่ 1/2545 เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลตามพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ.2535 ดังนี้

7.1 คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ฉบับที่ 1/2545 เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลตาม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535

7.1.1 การดำเนินการบำบัดหรือกำจัด

- ควบคุมกระบวนการบำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการตามชนิด เทคโนโลยีที่ใช้
- ควบคุม กำกับ การดำเนินการการเดินระบบบำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลให้เป็นไปตาม มาตรฐานและมีประสิทธิภาพสูงสุด
- มีแผนงานและงบประมาณการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงระบบให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี
- มีการเฝ้าระวังผลกระทบที่อาจเกิดจากการดำเนินการกำจัดที่ไม่ได้มาตรฐาน เช่น ปัญหา เรื่องกลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง น้ำเสีย อันเป็นการป้องกันผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม

7.1.2 ผู้ปฏิบัติงาน

- สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล
- ต้องได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติตามที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด
- มีการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยเฉพาะการตรวจโรคระบบทางเดินอาหาร

7.2 จัดทำเอกสารกำหนดมาตรฐานวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติในการบำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล

7.3 จัดทำข้อมูลสิ่งปฏิกูลที่บำบัดหรือกำจัดได้รายวัน

6.3 ระยะติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์

8. เฝ้าระวังการปนเปื้อนน้ำทิ้งและกากตะกอน

การบำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลไม่ว่าจะใช้วิธีการใดจะต้องมีการตรวจเพื่อยืนยันประสิทธิภาพการบำบัดให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยจะต้องมีการเก็บตัวอย่างกากตะกอนและน้ำทิ้งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ทั้งนี้ น้ำทิ้งและกากตะกอนต้องได้มาตรฐานปริมาณไข่หนอนพยาธิและแบคทีเรียอีโคไล และน้ำทิ้งที่ปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อมต้องได้มาตรฐานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย

ประเภท	ไข่หนอนพยาธิ จำนวน/กรัม หรือลิตร	แบคทีเรียอีโคไล (Escherichia Coli Bacteria) (จำนวน/100 กรัม หรือ เอ็ม.พี.เอ็น/100 มล.)
1. กากตะกอน	< 1	< 10 ³
2. น้ำทิ้ง	< 1	< 10 ³

วิธีการเก็บตัวอย่างและวิธีการตรวจหาไข่หนอนพยาธิและแบคทีเรียอีโคไลในกากตะกอนและน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล ต้องเป็นไปตามที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

9. วิเคราะห์และประเมินผลกระบวนการจัดบริการสุข ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล

วิเคราะห์และประเมินผลกระบวนการจัดบริการสุข ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลและสภาพปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินการ

10. พัฒนาการดำเนินงาน

พัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพตามผลการวิเคราะห์กระบวนการจัดบริการสุข ขน บำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล

7. คำนิยาม

สิ่งปฏิกูล (Human Excreta) หมายถึง อุจจาระหรือปัสสาวะของคน (ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสัญลักษณ์การจัดการสิ่งปฏิกูล) ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ระบุว่า “สิ่งปฏิกูล” (Sewage) หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะของคนหรือของเสียที่รวบรวมอยู่ในถังเก็บกักหรือระบบบำบัดติดกับที่ของส้วม

กากตะกอน หมายถึง ส่วนที่เป็นของแข็งจากระบบบำบัดหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล

การจัดการสิ่งปฏิกูล หมายถึง กระบวนการดำเนินการตั้งแต่การรองรับ การเก็บกัก การขน และการกำจัดสิ่งปฏิกูล

ถังเก็บกักสิ่งปฏิกูล หมายถึง ถังหรือบ่อที่มีลักษณะที่มิดชิด น้ำซึมผ่านไม่ได้ เพื่อใช้เป็นที่รองรับ สิ่งปฏิกูลจากส้วมก่อนขนไปกำจัดต่อไป

การขนส่งสิ่งปฏิกูล หมายถึง การดำเนินการสุบสิ่งปฏิกูลจากส้วมแล้วนำไปยังสถานที่กำจัดสิ่งปฏิกูล

ระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแบบติดกับที่ หมายถึง การดำเนินการปรับปรุงหรือแปรสภาพสิ่งปฏิกูลจากส้วม และสิ่งปฏิกูลจากระบบท่อของแต่ละอาคารให้ปราศจากพิษภัยจากการก่อให้เกิดโรค สภาพอันน่ารังเกียจ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

ระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล หมายถึง การดำเนินการปรับปรุงหรือแปรสภาพสิ่งปฏิกูลทั้งที่สุบจากส้วมและสิ่งปฏิกูลจากระบบท่อของอาคารหลายแห่งให้ปราศจากพิษภัยจากการก่อให้เกิดโรค สภาพอันน่ารังเกียจ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย ทั้งนี้ให้หมายรวมถึงระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแบบติดกับที่และระบบบำบัดน้ำเสียที่รับสิ่งปฏิกูลบำบัดด้วย

8.แบบฟอร์ม/เอกสารที่เกี่ยวข้อง

8.1 แบบฟอร์มใบนำส่งสิ่งปฏิกูล.คู่มือการจัดการสิ่งปฏิกูลแบบครบวงจร

8.2 แบบสำรวจข้อมูลการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามระบบฐานข้อมูลด้านกฎหมายสาธารณสุขในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข